

25.6.2018

Vuoden 2019 talousarvion laadintaohje

1. Yleistä

Talousarvion ja – suunnitelman asiakirjapohjana on vuoden 2018 talous- ja toimintasuunnitelma.

Tarkastuslautakunta on jälleen kiinnittänyt huomiota taloussuunnitteluun ja suunnitelmien pitävyyteen, joten talousarvion laadintaan ja seurantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Taloussuunnittelua lähdetään tekemään kuluvaan vuoden toteutuma-arvion pohjalta heinäkuun toteutuman perusteella, kuten aiempinakin vuosina. Heinäkuun kausi suljetaan 15.8.2018. Investointiohjelman laadinnassa noudatetaan kunnan strategista suunnittelua.

Henkilöstöohjelmassa on esitettävä myös nimikkeiden muutokset niin, että lakkautettava nimike näkyy – merkkinenä. Myös mahdolliset työsuhteiden muuttamiset virkasuhteiksi on otettava henkilöstöohjelmaan. Tilapäisestä määräaikaisesta henkilöstöstä on ao. kohtaan laitettava käytettävät nimikkeet ja arvio henkilötyövuosista. Tilapäistä määräaikaista henkilöstöä ei lasketa henkilöstöohjelman henkilöstön lukumäärään.

2. Väkiluku ja väestöennuste

2018	2019	2020	2021
6854	6854	6854	6854

Tilastokeskuksen (lopullinen julkistus) mukaan kunnan väkiluku 31.12.2017 oli 6869 eli 44 henkilöä enemmän kuin edellisessä vuodenvaihteessa. Tilastokeskus on 21.6.2018 julkaissut kuukausittaisen ennakkoväkiluvun, joka on kuluvaan vuoden toukokuun lopussa 6854.

Tilastokeskus julkaisee väestöennusteen useammalle vuodelle n. 3 vuoden välein. Viimeisin Tilastokeskuksen väestöennuste on julkaistu 30.10.2015 eikä näin ollen enää pitäne paikkansa, joten tässä vaiheessa suunnittelua käytetään myös suunnitteluvuosina v. 2018 lukua. Seuraavan usean vuoden ennusteen Tilastokeskus julkistaa 16.11.2018.

25.6.2018

3. Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloissa noudatetaan Suomen Kuntaliiton veroennustekehikkoa (3.5.2018):

Inari

(1 000 €)

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2016	2017	2018**	2019**	2020**	2021**
Verolaji						
Kunnallisvero	19 750	19 853	21 193	21 547	22 150	22 827
<i>Muutos %</i>	4,8	0,5	6,8	1,7	2,8	3,1
Yhteisövero	2 161	2 578	2 543	2 756	2 863	2 943
<i>Muutos %</i>	-8,5	19,3	-1,4	8,4	3,9	2,8
Kiinteistövero	4 259	4 246	4 372	4 372	4 372	4 372
<i>Muutos %</i>	4,7	-0,3	3,0	0,0	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	26 171	26 677	28 109	28 676	29 385	30 142
<i>Muutos %</i>	3,5	1,9	5,4	2,0	2,5	2,6

Kunnan ennuste on jo pitkään pohjautunut Kuntaliiton ennustekehikkoa. Tämä versio on nykyainsäädännön (tuloveroprosentti 19 %) mukainen eli mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia ei ole tässä taulukossa huomioitu v. 2020 alkaen. Mahdollisen uuden lainsäädännön mukaan, jossa tuloveroprosenttia alennettaisiin v. 2020 alkaen 11,70 prosenttiyksikköä, olisi verotuloksi kirjattava määrä tuolloin n. 16 120 000 euroa.

Yhteisöveroä koskevat tiedot Kuntaliitto on aiempien vuosien osalta saanut Verohallinnon tilastoista ja tilityserittelyistä. Vuoden 2018 arvioissa on huomioitu yhteisöjen maksamien verojen kehitys tammi-maaliskuussa 2018, Verohallinnon tiedot maksuunpannuista ennakkoveroista sekä valtionvarainministeriön ennusteet toimintaylijäämien kehityksestä.

Kiinteistöveron osalta on vuoteen 2017 asti Kuntaliitto tukeutunut Verohallinnon kiinteistöverotilastoihin. Vuoden 2018 osalta ennakkotiedot perustuvat kiinteistötietoihin, joiden pohjalta Verohallinto määrää kiinteistöverot vuodelle 2018. Kiinteistöverotus valmistuu syyskuussa 2018 ja voi poiketa näistä ennakkotiedoista.

25.6.2018

Valtionosuuksista on **alustavia tietoja** otettu Kuntaliiton sivuilta. Viimeisin ennakkollinen laskelma on julkaistu 14.6.2018. Ensi vuoden suunnittelussa tullaan käyttämään Kuntaliiton laskelmaa.

2016	2017	2018	2019
23 792	23 456	23 406	23 159

Valtiovarainministeriön 9.6.2018 päivätyn, mahdollisen uuden lainsäädännön mukainen kuntakortin arvio valtionosuuksista ja sen muutoksista on seuraava:

	2018	2019	2020	2021
VM:n arvio	23 413	23 591	6 959	6 472

4. Suunnittelukehykset ja muut lähtökohdat

Kuluvan vuoden kuluttajahintamuutos on 1,2 %. Kuntaliiton ennusteiden (9.5.2018) mukaan **kuluttajahintaindeksin muutos on vuonna 2019 1,4 %**, vuonna 2020 1,7 % ja vuonna 2021 1,8 %.

Kuntaliiton ennusteiden (9.5.2018) mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on kuluvana vuonna 0,8 %, vuonna 2019 2,6 %, vuonna 2020 1,6 % ja vuonna 2020 2,2 %. Peruspalvelujen hintaindeksissä on huomioitu lomarahojen leikkaus vuonna 2017 ja niiden palauttaminen vuonna 2020.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusratkaisut (KT Kuntatyöntajat)

- Sopimuskausi 1.2.2018 – 31.3.2020 (26 kk)
 - Vuoden 2018 sopimuskorotukset yhteensä 1,3 %
 - Vuoden 2019 sopimuskorotukset 2,16 %
 - Sopimuskausi yhteensä 3,5 %
- Sopimuskorotus = palkantarkistukset sekä muut kustannusvaikuttaiset työehtojen muutokset
- Lisäksi keskimäärin 260 euron erillinen tuloksellisuuteen perustuva kertaerä tammikuussa 2019. Kertaerä, jonka kustannusvaikutus on 0,67 %, kirjautuu kuitenkin vuodelle 2018.

25.6.2018

Kuntaliiton arvioiden (9.5.2018) mukaan kuntien ansiotason muutokset ovat vuonna 2018 1,3 %, vuonna 2019 3,3 %, vuonna 2020 2,9 % ja vuonna 2021 2,3 %.

Ensi vuoden suunnittelun lähtökohdaksi otetaan kuluvan vuoden toteutuma-arvio heinäkuun perusteella. Kuluvan vuoden toteutumaan lisätään 2,6 %:n indeksikorotukset palkkoihin ja 1,4 %:n korotukset hankintamäärärahoihin sekä vuodelle 2019 esitettävät henkilöstön ja toiminnan aiheuttamat muutokset (toiminnalliset muutokset). Eläke- ja sivukuluissa on omat budjetoitiohjeet Kevalta.

Kuluvan vuoden toteutuma-arvio + indeksikorotukset palkkoihin 2,6 % ja hankintoihin 1,4 % + erikseen mainituista muutoksista aiheutuvat lisäykset tai vähennykset (perusteluineen), ovat vuoden 2019 talousarviokehys. Mahdolliset tarkennukset tehdään elokuun aikana.

Suunnitteluvuosien 2020 ja 2021 kehyksiin on tässä vaiheessa otettu vastaavat indeksit; vuodelle 2020 palkoissa 2,2 % ja hankinnoissa 1,7 %, vuodelle 2021 palkoissa 2,3 % ja hankinnoissa 1,8 %. Toiminnallisia muutoksia ei laiteta suunnitteluvuosille.

Kunnan ulkopuolisten ostopalvelujen (esim. keskussairaala) ja pelastuslaitoksen yms. menot budjetoidaan ja otetaan taloussuunnitelmaan ilmoitusten perusteella, jos se on mahdollista.

Hallintokunnat arvioivat kuluvan vuoden talousarvion toteutuman heinäkuun tilanteen perusteella ja laittavat Dynastiassa olevaan laskentataulukoon (raamikortit) 30.8.2018 mennessä. Elokuun aikana tarkistetaan kuluvan vuoden toteutumien arviot ja tehdään mahdolliset uudelleen arvioinnit budjetoinnin ja suunnittelun perusteisiin.

Kuntaliiton talousasiantuntijankin mukaan vuosien 2020 – 2021 suunnitelmissa on edelleen syytä ottaa sosiaali- ja terveystoimi ja pelastustoimi mukaan, koska mitään lakeja ei vielä ole hyväksytty. Rinnalle olisi kuitenkin hyvä tehdä karkeat rinnakkaislaskelmat mahdollisen uuden lainsäädännön mukaan.

Perustelut muutoksiksi määrärahoihin (lisäykset) tehtyyn resurssilaskelmaan verraten tulee tehdä kirjallisesti ja ne käsitellään tarvittaessa johtoryhmässä.

Taloussuunnittelun lähtökohtana on rajoittaa kunnan menojen kasvua niin, että käytettävissä olevat tulot riittävät menoihin.

25.6.2018

5. Sosiaaliturva- ja eläkevakuutusmaksut

Suunnittelussa käytetään seuraavia arvioita:

	2019	2020	2021
Palkkaperusteinen eläkemaksu (sis. työkyvyttömyyseläkemaksun 1 %)	17,08 %	16,68 %	16,68 %
Vael (vanha opettajien) eläkevakuutusmaksu	16,86	16,86	16,86
Eläkemenoperusteinen maksu	1,08	poistunee → (kertaa kuluvan vuoden maksu)	
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu		korvautunee työkyvyttömyyseläkemaksulla 1 %	

Eläkemenoperusteinen maksu poistuisi vuoden 2020 alusta.

Vuodesta 2020 alkaen kunnille ja maakunnille esitetään tasausmaksua, joka perustuisi veropohjaan ja valtionosuuksiin. Tasausmaksua eivät maksaisi yhtiöt ja muut yhteisöt.

Tasausmaksun kokonaismäärästä ei vielä voida esittää tarkkaa arviota, sillä siihen vaikuttavat oleellisesti sote- ja maakuntauudistuksen vielä kesken-eräiset suunnitelmat. Tasausmaksun kokonaismäärä jäänee hieman matalammaksi kuin vuoden 2019 eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärä.

Palkkaperusteinen eläkemaksu kattaisi jatkossa sekä nykyiset työnantajilta ja työntekijöiltä perittävät palkkaperusteiset eläkemaksut että nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun. Uusi **työkyvyttömyyseläkemaksu** korvaisi nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun. Asia edellyttää Kevan valtuuskunnan hyväksyntää marraskuussa 2018.

Muut palkan sivukulut ovat yhteensä (n. 4 %), sisältäen sotun, työttömyys-/tapaturmavakuutusmaksun ja taloudellisen tuen.

6. Investoinnit

Investointitarpeet kartoitetaan niin, että hallintokunnat tekevät esitykset investoinneista perusteluineen 17.8.2018 mennessä Dynastiaan kortille 291/2018.

25.6.2018

7. Suunnitteluaiakataulu ja -pohja

Suunnittelussa noudatetaan oheista suunnitteluaiakataulua (alustava). Ensi vuoden talousarvio sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2019 - 2021 tehdään Dynastiassa kortilla nro 291/2018 olevalle kuluvan vuoden talousarvion ja -suunnitelman pohjalle.

Pirjo Kyrö
taloussihteeri

